

Erdélyi Kárpát-Egyesület
Gutin Osztfály Nagybánya

EKE-hír

Vetítés

Február 3-án, szerdán 19 órától a *Teleki Magyar Házban*

Kalandok a korallzátonyoknál

címmel tart vetítést az *EKE Gutin Osztfály*.

Mindenkit szeretettel várunk!

Színház

A szatmárnémeti *Harag György Társulat* bérletes előadására január 29-én, azaz MA 18 órától kerül sor.

Tóth Ede: *A falu rossza* című népszínművet kerülni bemutatásra.

300 munkanélkülit képeznek át

300 máramarosi vesz majd részt - el reláthatóan február közepétől - az állam által finanszírozott szakmai átképzésben.

Legtöbbször a panzióvezetői tanfolyamra iratkoztak fel, de a fodrász, manikűrös és pedikűrös szakmák iránt is megleszen nagy az érdeklődés. Ezzel megyénk az országos élvonalba, az észak-nyugati régióban pedig az első helyre került a szakmát tanulni vágyók számát illetően.

Ehhez azt is hozzá kell tennem, hogy további 2000 munkanélküli várja, hogy valamilyen ingyenes továbbképzési vagy átképzési lehetőséget biztosítsanak számára. Ezeket azonban egyelőre nem sok jóval biztatják az illetékesek, hiszen a tanfolyamok elindításához elírányzott pénz már elfogyott, az ideai költségvetési keretet pedig még nem határozták meg. Ha lesz pénz, elsőbbséget élveznek majd a falvakban, községekben lakók, hiszen nekik sokkal nehezebb munkához jutniuk.

Megyénkben a munkanélküliek aránya soha eddig nem tapasztalt, vagy legalábbis az utóbbi egy évtizedre nem jellemző mértéket ért el, jóval meghaladva a 6%-ot.

Jelenleg 94 állás közül választhatnak az érdekeltek. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők továbbra is nehezen juthatnak munkához. (tami)

A hét mottója:

"Az élet szenvedés." (Buddha)

Kakastaréj

(Fotó: Deák László)

Fagy és tél - heti körkép

Máramaros megyébe is beköszöntött az errefelé akár szokatlanul is mondható fagyhullám. A leghidegebbet, -20 fokot Fejérfalván (Feretin) mérték, de Nagybányán sem volt sokkal melegebb. A mentőszolgálat munkatársainak sajnos nem volt idejük unatkozni, naponta átlagosan 30 alkalommal riasztották őket csak végtagtorések vagy ficamok miatt. A mentőszolgálatnak is nehéz hetük volt, most fordult el a tél szőr, hogy szinte egyszerre három mentőszolgálatra hívják őket.

Akárcsak az ország többi részén, megyénkben is számos óvintézkedést vezettek be a hatóságok. Különös figyelmet szenteltek és szentelnek a hajléktalanoknak, akik leginkább ki voltak, illetve ki vannak még mindig téve a megfagyás, kihűlés veszélyének. Talán ennek a gondoskodásnak is köszönhető, hogy senki sem fagyott meg az utcákon.

Igaz, megyénkben már volt idén egy halálos áldozata a hidegnek, múlt héten pedig egy balesetet szenvedett férfit - aki órákon át fektet az árokba borult gépkocsijában, míg rátaláltak - az utolsó pillanatban mentettek meg a kihűléstől.

A megye kormánybiztosa elrendelte, hogy gyűjtsék be az utcákról az összes hajléktalant. Ehhez a rendőrség és a csendőrség, illetve a mentőszolgálat munkatársainak az összehangolt munkájára volt szükség. Meg persze arra,

hogy a felszólított személyek engedelmessé legyenek, hiszen akarata ellenére senkit sem lehet bevinni a hajléktalanszállóra. Szerencsére akadtak, akik belátták, hogy az életükkel játszanak, ha az utcán éjszakáznak. Ezeket az önkormányzat által megkötetett, Vasile Alecsandri utca 70A szám alatt található szállóra vitték, ahol meleg ételt és italt kaptak, valamint szociális szakellátásban is részesültek.

Nem csak a polgármesteri hivatal által megkötetett hajléktalanszálló várta és várja jelenleg is a rászorulókat, hanem a *Somaschi Alapítvány* Macului utca 7. szám alatti éjszakai melegedője is.

Soha nem fordult még el, hogy szinte percenként pontosan egyszerre három mentőszolgálatra riasztják a nagybányai mentőszolgálatot. Kedden hajnalban egy idős ember nem kevesebb, mint három helyre érkezett segélykérő hívás a lánglovagok-

Meghívó

Ezektől 20 évvel, 1989. decemberének végén alakultak meg megyénkben is a **Romániai Magyar Demokrata Szövetség helyi szervezetei**, amelyek rövid idő alatt a **Nagybánya Központi Területi Szervezetbe** tömörültek, az országos Szövetségben belül.

A **Lendvai Márton Színjátékszöveg** közreműködésével február 5-én 17 órakor gálaműsorral emlékezzünk az elmúlt 20 év eseményeire.

20 szál fekete-piros tulipán

címmel zenés-humoros összeállítást láthatnak egy részben.

Kérünk minden érdeklődőt Nagybányáról és minden magyarok lakta településéről, hogy legyen vendégünk a **Városi Színházban**.

Ludischer István
területi RMDSZ elnök

hoz. Az első Nagybánya határában levő farmról futott be, ahol egy épület gyulladt ki. A mentőszolgálat megérkezéséig szerencsére az ott dolgozóknak sikerült megfékezniük a lángokat.

Farkasasón egy utasokkal teli autóbusz gyulladt ki, valószínűleg legördülés miatt. Szerencsére senki sem sérült meg, minden utasnak sikerült időben leszállnia a járműről, ami viszont teljesen kiégett.

A harmadik eset a Misztótfaluhoz tartozó Szilason történt, ahol az iskolaépület kapott lángot. Hajnalban a takarítón éppen a tetőzet ment megrakni, amikor felfedezte a lángokat, amelyek végül az óvodát is kikezdték. Szerencsére gyerekek nem tartózkodtak az épületben, de az anyagi kár jelentős, hiszen az óvodai rész nemrég volt felújítva.

Mintha mindez nem lett volna elég, a nap folyamán további mentőszolgálatok riasztották a mentőszolgálatot. Sebespatakon például egy családi gazdaságban ütött ki a tűz. Délután egy újabb autóbusz kapott lángokra, meghozta Hagymáslapos közelében. Este a máramarosszigeti mentőszolgálati pszichiátriai osztályon ültettki mentőszolgálat. Szerencsére senki sem sérült meg.

Egy biztos, a keddi nap nem a nagybányai mentőszolgálat napja volt. (tamási)

Programok a máramarosszigeti Hollósy Házban

2010. január 30-án, holnap:

9-10 óra között egészségmegőrző, frissítő tornára várunk minden érdeklődőt. Az órát *Láber Norbert* gyógytornász tartja. A belépés ingyenes. Ajánlott a kényelmes ruha. Minden órára ingyenes vérnyomásmérés van!

10.30-13.30 óra között farsangi játszótér óvodás és kisiskolás gyermekek részére. Részvételi díj: 5 lej.

13.30-14.30 óra között tartjuk a néptáncoktatást a kisiskolásoknak.

15-17 óra között tartjuk a néptáncoktatást a nagyok számára.

17.30-18.30 óra között DOWH relaxációs tánca várunk minden érdeklődőt. A belépés ingyenes. Vezető: *Seff Amália*. Ajánlott a kényelmes ruha.

18.30-19.30 óra között néptáncoktatást indítunk felhívással. Az órák minden második szombaton lesznek. A néptáncot *Seff Amália* szakképzett néptáncoktató tanítja. Részvételi díj: 12 lej. Házaspárnak 20 lej.

Február 2-án, kedden:

11-12 óra között BABA-MAMA klubot indítunk. Ide várunk minden anyukát 0-2 év közötti gyermekével, de a leendő kismamákat is szívesen látjuk. A belépés ingyenes. További információk a 0751 138318-as telefonszámon.

Zahoránszki Brigitta

Teleki Magyar Ház

Programok holnapra, gyermekeknek, fiataloknak

Kézműves szombat lesz holnap, január 30-án délelőtt 10-13 óra között a Teleki Magyar Házban. Meghívottaink **Lévai József** és **Márta Szatmárnémetiből** (a nyári kézműves táborból bizonyára sokan emlékeznek rájuk...), valamint **Molnár Judit** Domokosról, akik a b rözés, szövés-fonás titkaiba avatják be a résztvevő gyermekeket-fiatalokat. Ne felejtsetek otthon kézműves-könyvecskéteket!

Ugyancsak holnap, délután 15.00 órától, szintén a Teleki Magyar Házban kerül sor az „**Adj király, katonát!**” vetélkedő helyi szakaszára. Szeretettel várjuk mindazokat, akik jelentkeztek a népszerű ifjúsági vetélkedőre!

Farsang szépkorúaknak

Batyus farsangi mulatságra hívjuk továbbra is a szépkorúakat a Teleki Magyar Házba! A vidám zenés-táncos összejövetel **február 12-én, pénteken 18.00 órától** kezdődik. Min ségi zenét (*Geiger Attilának* köszönhet en) és f tött, berendezett termet biztosítunk, enni-innivalóról, farsangi jelmeztől és jó hangulatról a résztvevőknek kell gondoskodniuk. A költséghozzájárulás mindössze 5 lej személyenként. Figyelem: csak azokat tudjuk fogadni, akik el zetes feliratkoztak és a költséghozzájárulást is kifizették! Szeretettel várjuk az érdeklődőket Nagybányáról és kör-

nyékér l. Jelentkezni lehet a Teleki Magyar Házban, minden nap 14-20 óra között.

Farsangi HáziBuli

Február 13-án, szombaton 20.00 órától Farsangi HáziBuliba hívjuk els sorban a középkorúakat és fiatalabbakat a Teleki Magyar Házba! A 70-es, 80-as, 90-es évek legjobb magyar és külföldi zenéiből ezúttal is *Geiger Attila* válogat. Aki tud, öltözzön magára farsangi jelmezt! A költség hozzájárulás személyenként 5 lej, jelmez nélkül 10 lej!

Rövid hírek

* **Társaságra vágyók Klubja** – ma délután a *Harag György Társulat* előadásán, a *Városi Színház*ban, majd a jövő héten (17.00 órától) ismét a Teleki Magyar Házban találkoznak a klub tagjai. Az érdeklődőket, életkortól függetlenül, szeretettel várják a találkozókra, közös programokra. Információ, jelentkezés, javaslatok: 0362-417907; 0771-782714 (*Várvéd Zita*).

* 2010-ben is várunk benneteket **TáncHázba, minden hétfőn 18 órától**. Figyelem, táncbútor könyvecskéteket ne felejtsetek otthon és cserecipit is hozzatok magatokkal!

* Ismét várjuk **Gyógytornára** a nagybányai ASPOR csoport tagjait és az új érdeklődőket! **Találkozunk minden kedden 17.45 órától**.

* **Olvass nekem** – Ha szeretsz olvasni, zenét hallgatni, másokkal beszélgetni, Neked szólnak az „Olvass nekem” alkalmak. Találkozunk **minden második szerdán 16(!) órakor** – legköze-

1 Vágja ki és LEJ árleszállítást kap kürtöskalács vásárlásnál

A legfinomabb sütemény mindig melegen fogad
diós, vaníliás, szezámos, mákos, kókuszos, fahéjas és kakaós ízesítésben

KÜRTÖSKALÁCS SAITOS

A régi főtéren és a Kaufland parkolóban

lebb február 3-án – a Teleki Magyar Házban!

* Továbbra is megvásárolhatóak *Pataki János: Máramaros, ahol megáll az idő* című kötete (67 lej), valamint *Dudás Gyula* festményvész katalógusa (35 lej). A Teleki Magyar Ház irodájában lehet beszerezni a tíz évvel ezelőtt kiadott fekete-fehér **EMKE-füzetek** sorozat népszerű felbányai, koltói és nagybányai kiadványait (kötetenként mindössze 5 lejes áron), a *Nagybánya és környéke* (28 lej), a *Schönherr Gyula breviarium* (20 lej) című könyveket, valamint *Vánk Sándor* oktatástörténeti írásait (15-25 lej között). Érdeklődni lehet a Teleki Magyar Házban!

Nagybánya magyar lakosságának viszonylagos alakulása 2009-ben, a történelmi egyházak összesített adatai alapján

	Keresztelések	Esküvők	Temetések
Szentháromság plébánia	47	29	70
Krisztuskirály plébánia (Veresvíz)	19	17	36
Szent József plébánia	15	8	31
Assisi Szent Ferenc plébánia (Hatvan)	5	6	4
Szent Erzsébet plébánia (Fernezely)	13	3	2
Óvárosi Református Egyházközség és Fernezely	15	19	84
Újvárosi Református Egyházközség	14	8	46
Lutheránus-Evangélikus Egyházközség	1	1	5
Összesen:	129	91	278

Röviden

Új ügyfélfogadó irodák

Két új ügyfélfogadó irodával bővült a Máramaros Megyei Egészségügyi Biztosító székháza.

A bővítési munkálatok során az érintett épületszárnyat is kímélték, fertőtlenítették és átrendezték, hogy az oda forduló polgároknak a lehető legmegfelelőbb körülményeket, és ügyeik gyors, szakszerű elintézését biztosíthassák. A munkavégzéshez szükséges berendezésekkel, számítógépekkel ellátott, újonnan átadott helyiségeknek köszönhetően lényegesen több ügyfél fogadására nyílik lehetőségek. Eddig naponta mindössze 15 sorszámot osztottak ki, mostantól azonban akár 75 polgár panaszát is orvosolhatják.

Az Egészségügyi Biztosító képviselője bíz abban, ezennel nem kényszerülnek arra, hogy elnapolják az ügyek intézését, és lehetőséget nyílik mindenkit a jelentkezés napján fogadhatnak. Személyzethiány miatt ugyanis további irodák kialakítására egyelőre nincs lehetőségük.

Roma-szakért ket alkalmaznak

Az Országos Roma Ügynökség, az Országos Közigazgatási Intézet és a prefektusi intézmény között létrejött megállapodás értelmében öt Máramaros megyei önkormányzat alkalmaz roma-szakértőt.

Két település, Máramarosziget és Felsőbánya polgármesteri hivatala már aláírta az erről szóló szerződést. Emellett, Nagybányán, Nagysomkúton és Hosszúfaluban is tevékenykedni fog egy-egy roma ügyekben járatos közalkalmazott. Bár a szakembereket közvetlenül az önkormányzatok alkalmazzzák, az ezzel járó kiadásokat – a 2011-es esztendő végéig – az Európai Unió állja.

A válogatás során kijelölt személyek továbbképzésen vesznek részt a regionális központban, ahol elsajátítják a közigazgatással kapcsolatos fontosabb tudnivalókat. A program célja az, hogy javítsa a roma közösségeknek a helyi, megyei, kistérségi és központi intézményekkel való kapcsolatát, és segítse a romák szocializálódását. (tamási)

Egyházi hírek

* **Koltó-Katalin**ban vasárnapról kezdve imahét az alábbi lelkipásztorok szolgálatával: **Szemák Miklós** csendesregi görög katolikus, **Jobb Domokos** krasznamihályfalvi református, **Heinrich József** óteleki római katolikus, **Genda Szabolcs** pettyéni református és **dr. Kovács József** nagybányai baptista egyház.

A nyitó istentiszteletet a gyülekezet lelkipásztora, a zárót **Molnár Kálmán** nyugalmazott esperes lelkipásztor végzi.

* **Koltón** eltemették **Téglás Dezső** (69) és **Lakatos János** (58) testvéreinket.

* A **Szentháromság Római Katolikus Plébánián** tartották keresztvíz alá Gilbertson Grant és Tivadar Patricia kisfiát, aki **Christopher** nevet vette fel (keresztneve: Vancian Adrian, Tivadar Andrea Dione, Michael Eddy).

* Ebből az egyházközségből kísérték utolsó útjára **Demaresek Tibor** (80) testvérünket.

* A **Nagybánya Óvárosi Református Egyházközség** 1 kísérték utolsó útjára **Szepokher szül. Kiskasza Irén** testvérünket.

* A **Nagybánya Újvárosi Református Egyházközség** 1 kísérték utolsó útjukra **Petkes István** (66) és **Telegdi Pál** (54) testvéreinket.

Gelléné Sz. és Erzsébet

Olvassa a megye legjobb MAGYAR lapját!

MMG Kft.
Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021, 218072, 0720530066.
e-mail: mmgbatamare@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszelvényi rendszereket.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén-acetilénvezeték, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózatoknak.
- Tipizált polietilén gázvezeték - RISER
- MMG típusú gázszabályozó - mérő állomások, kisfogyasztói használatra.
- KHS típusú gázszabályozók, 10-200 köbméter közötti szabályozótartományval
- GÁZGÉP típusú, kompakt gázszabályozó - mérő állomások, nagyfogyasztói használatra.
- PAKOT.F. típusú, földgázzal működő, vírrövidítésre szolgáló hőszigetelő csatlakozók.

Iskoláinkért Gyermekünkért Egyesület

NICOLAE IORGA ÁLTALÁNOS ISKOLA

eredmények / büszkeségek

Kimagasló eredményeket elért diákjaink, megyei és országos tantárgyversenyeken a 2008-2009-es tanévben:

I.C. osztály - Illoc Judit tanítónő

Balogh Ádám, Bálint Ákos, Benzce-Kádár Berta, Brettschneider Ivett, Cupşa Róbert, Gyarmathy Csaba, Forró-Schek Zsanett, Kert Imola, Létei Albert, Márton Anita, Mezey Kinga, Miklós Dominik, Mureşan-Lőrinczy Viviana, Szika Kinga, Pop Kriszta, Porganczy-Horn Patrik, Telegdi Roland, Varga Szilárd, Vas Helga

I.F. osztály - Lojszli Sára tanítónő

Both Richárd, Elefánt Jhonathán, Fekete Ágnes, Kovács Dóra, Silai Melissza, Szilágyi Pap Dávid

II.C. osztály - Kása Matild tanítónő

Baccai Eszter, Balázs Bianka, Györi Máttyás, Kaszta Tamás, Kazay Ádám, Nagy Norbert, Stegaru Erika, Szigeti Dóra, Tarr Brigitta, Vass Annamária, Vig Renée, Zsigmond Rudolf

Szerep és álarcosból az iskolában

III.C. osztály - Ruskál Enikő tanítónő

Almási Beáta, Bauer Arthur, Kemény Beatrix, Kovács Karolin, Könyves Tímea, Oravecz Csongor, Rappos Imola, Szabó Henrietta, Toth-Pál Márk, Vigh Blanka

III.F. osztály - Vezsenyi Éva tanítónő

Almási Blanka, Bodor Ivett, Dinu Andrea, Kaszta Evelin, Kiss Ingrid, Mares Hanna, Rákóczi Zsolt, Roth Henrietta, Szabó Noémi, Szász Tímea, Szilágyi Gréta

IV. C. osztály - Hadnagy Mária tanítónő

Bencze Evelin, Ciople Norbert, Iuga Norbert, Ladányi Réka, Ladányi Roland, Szabó Orsolya, Szilágyi Ádám, Tar Karola, Tasnádi Kincső, Virágh Hilda, Zábó Anna

V. osztály

Bakk Eszter, Kovács Tamás, Marc Jessica, Mőre Zsejke, Ruskál Ágnes, Zicher Blanka

VI. osztály

Baccai Renáta, Ciople László, Gyarmathy Tímea, Juhász Zsolt, Zaváczki Péter

VII. osztály

Balázs Noémi, Feldman Dániel, Kálmán Noémi, Kirchmaier Ádám, László Vivien

VIII. osztály

Bányai Ibolya, Molnár Huba, Zicher Norbert

A fenti adatokat a N. Iorga Általános Iskola magyar tanárai által közölt anyag alapján szerkesztette és közzétette az: Iskoláinkért Gyermekünkért Egyesület

Tantárgyversenyek, amelyeken díjakat szereztek diákjaink megyei és országos szakaszokon:

- Zrínyi Ilona matematika verseny
- Kenguru matematika verseny
- Mikes Kelemen - magyar nyelv és irodalom verseny
- Simonyi Zsigmond helyesírási verseny
- Matematika tábor
- Kenguru a Mesevilágban
- Mesék szárnyán mesevetélkedő
- Vidám versek versenye
- Kányádi Sándor versmondó verseny
- Versmondó verseny
- Román nyelv és irodalom verseny
- Ki mit tud? vetélkedő
- Huszárvágás történelmi vetélkedő
- Art Terra országos rajzverseny
- Országos festészeti verseny
- Dialog la unison - verseny
- Országos sportversenyek: atlétika, cselgáncs, úszás, sízés

A Ki mit tud? után

A máramarosi magyar nyelvű oktatásért program

Kelend az EU-s egészségügyi kártya

Az utóbbi id ben megduplázódott az európai egészségügyi kártyát igényl k száma Máramaros megyében.

Idén eddig naponta átlagosan 24 ilyen kérelmet iktattak az Egészségügyi Biztosító munkatársai. Ez csaknem duplája a tavalyinak, és becslések szerint további növekedés is várható. A szakemberek azt nyilatkozták, szerintük év végéig akár 35-re is emelkedhet az átlagosan egy munkanap alatt kibocsátott kártyák száma.

Ez a hirtelen növekedés az illetékesek szerint több mindennel is magyarázható. Az egyik ok az, hogy ilyenkor sokan mennek külföldre különféle fesztiválokra, rendezvényekre, vagy éppen sielni, üdülni. Az emberek pedig szeretik viszonylagos biztonságban érezni magukat.

2007 óta megyénkben 18 475 egészségügyi kártyát bocsátottak ki, ebből közel hatezret tavaly vettek át az igénylők. Idén ennek legalább a duplájára számítanak a biztosító munkatársai. (tamási)

Két játszóteret építhettünk volna

Nagybánya önkormányzata tavaly 400 ezer lejt költött a rongálók által tönkretett köztéri javak helyreállítására. Ebből az összegből akár két új játszóteret is létesíthettek volna.

A vandálok által leginkább kedvelt, és legtöbbet károsított nevezetesség a Városi Parkban található Román Katona Emlékműve. Elsősorban rajztehetséggel és festékszóróval megáldott unatkozó fiatalok kedvenc találkozóhelye az emlékmű.

De nem csak az emlékmű esik gyakran a galád kezek áldozatául.

A 2009-es esztendő folyamán például nem kevesebb, mint 38 játszóteret rongáltak meg felelőtlen, és a hatóságok eltt többnyire máig ismeretlen személyek. De nincsenek biztonságban a lócák, a szemétkukák és a zöldövezetek sem.

Az illetékesek ezúton is felkérjük a polgárokat, hogy amennyiben tanúi valamilyen rongálásnak, ne hagyják szó nélkül a dolgot, azonnal értesítsék a hatóságokat. (tami)

Megkezdte tevékenységét a Mez gazdasági Kamara

A hónap végéig Máramaros megyében is megkezdte tevékenységét a Mez gazdasági Kamara. Legalábbis ezt ígérik az illetékesek, és a törvény is ezt írja el.

A Mez gazdasági Kamara létrehozásáról szóló határozatot a legutóbbi soros ülésen vitatták és szavazták meg a megyei tanácsosok. A Kamara létrehozásával egyidejűleg megszüntetik a hasonló feladatokat ellátó Megyei Mez gazdasági Tanácsadó Hivatalt.

Az új intézmény a Megyei Tanácsnak lesz alárendelve, szakmai szempontból pedig az Országos Mez gazdasági Tanácsadó Ügynökség fennhatósága alá kerül.

A Kamara fenntartásához szükséges pénzt állami támogatások igénybevételevel és saját forrásokból teremtik el. (vári)

Múltidéző

Magyar települések voltak

Máramaros megye délnyugati részén található két település, Vicsa és Szamosújlak, amelyek hajdanában-danában magyar települések voltak, de aztán az évszázadok viharos fordulatainak köszönhetően mára már a kettő közül csak az egyikben, Szamosújlakon él még néhány magyar család. Itt is az idős emberek korosztály, mert a fiatalok nyakukba vették a nagyvilágot, román barátaikhoz hasonlóan. Félre, hogy a közeljövőben a református templom harangjának hívására már senki sem fog megjelenni az istentiszteleten. De lássuk röviden, miről árulkodnak a korabeli dokumentumok a két településről és a népesség változásáról.

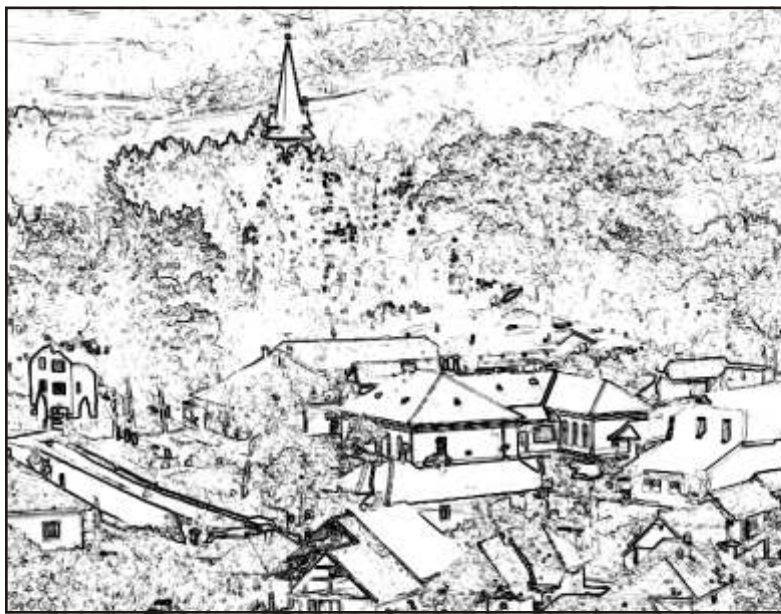
Vicsa települést már 1387-ben jegyezték, mint az aranyosi várhoz tartozó Közép-Szolnokban levő magyar falut. A későbbi századokban egy része Hadad várához, míg más része Cseh várához tartozott. Ezt hiteles bizonyítja birtoklásának változatos története, melynek sorozata az alábbiakból indul: "A váradi káptalan Zsigmond király-

nak 1423. Ker. Szent János születéséig való kedden Budán kelt beiktató parancsára Kusalyi Jakcsi György fiának, tisztelettel Dénesnek Vihija magyar birtokába iktatta be ellentmondás nélkül György másik fiát, Jánost, ennek nejeit Annát meg fiait: Lászlót és Györgyöt."

1543-ban (a közép-szolnoki Wjthán) a Csire Ferenc jobbágyságait 1, a Móré Jánoséit 3, a Jakcsi István özvegyeit 2 és a Vajda Boldizsáréit 1 kapuszánnyal adóval rótták meg. Fölmentést élvezett az adózás terhe alól 2 bíró és 6 szegény.

1570-ben Miksa Hadad várával Wjchcha részbirtokokat is új adományul adja Jakcsi Boldizsárnak és K. J. Mihálynak. Ekkor Jakcsi Boldizsár jobbágyságai 1 kapu után fizettek adót. 1604-ben a közép-szolnoki Vjczza Dobai János jószágáé és itt 1 r t t ház után 2 forintot fizettek adóban. A XV. század közepe tájáról említés történik egy faragott kőből épített templomról és az itt szolgáló Gál plébánosról.

A magyar lakosság még 1682 előtt, Váradnak a török uralom alá jutása után elpusztult. 1716-ban települt újra a

faluként jegyzik már 1387-ben és 1423-ban is. Birtoklásának története is szinte azonos az utóbbival. Esetében, népességének alakulása valahogy így zajlott le. 1715-ben 12 jobbágy és 2

zsellér, összesen 14 háztartás fizetett adót, magyar valamennyi. 1720-ban 12 jobbágy és 8 zsellér, összesen 20 háztartás, magyar 16, oláh 4. A népesség száma 126 lélek, magyar mind.

1720-ban 180 lélek, 144 magyar és 36 oláh. 1847-ben egy névkönyv csak 79 lakóházzal tud. 1890-ben 636 lakosa van, nyelvire nézve magyar 58, oláh 575, egyéb nyelvű 3. Vallásra nézve római katolikus 1, görög katolikus 577, evangélikus református 45, izraelita 13. Házak száma 139. 1895-ben gazdaságainak száma 140.

1750-ben mind a görög katolikusoknak, mind az evangélikus reformátusoknak volt temploma, és mindkét fél részére egytanterem elemi népiskola.

Tehát, mint a fenti adatokból kiviláglik, a XVIII. század elejétől a két település nemzetiségi összetétele ugyan csak megváltozott. De ki tudja, hozzájuk hasonlóan, hány még Erdély-szeret. Régi, magyar mivoltukat már csak a levéltári adatok, a határ- és dűl nevek, valamint a szájhagyomány rzi. Sajnos.

Vicsai György

Osztályozhatjuk az orvosokat

A Máramaros megyei orvosokra is lehet szavazni, véleményét mondani egy nemrég elindított internetes oldalon.

A www.doctorating.ro honlapon leadott szavazatok alapján az orvosokat osztályozzák, így aki kíváncsi arra, hogy egy adott fehérgöncsös 1 mi a korábbi pácienseknek a véleménye, az mostantól könnyedén utánanézhethet.

Megyéinkben jelenleg 100 orvos nevének és szakmai, emberi profilját találhatjuk meg a honlapon, de a lajstrom nyitott. Bárki felírhatja kedvenc, vagy éppen a szimpátiáját egyáltalán nem élvező orvosát. Ugyanakkor az érintett orvosoknak is meg van adva a lehetőség, hogy az adatlapjukat kibívtítsék, megváltoztassák, vagy kommentárokat fűzzenek a betegek által leírtakhoz.

A Máramaros megyei orvosok többsége nem vonja kétségbe az oldal hasznosságát, viszont felhívja a figyelmet arra, hogy az orvosok karrierje szempontjából komoly veszélyt jelent az, hogy akár névtelenül is véleményt lehet mondani a portálon. Így valószínűleg állításokkal bárkit könnyen lejárathatnak.

(tamási)

Péter Károly jegyzete:

A nagy alkotás

Nagyon sokszor a „nincs rá idő”, „rövid idő alatt nem lehet sokat elérni” vagy „beszélni könnyű, cselekedni nehéz” szlogenekkel takarozik a kormány, amikor az emberek észreveszik azt, ami rosszul megy, vagy ami tulajdonképpen nem megy, és bírálják a kormányt. Joggal keveselljük például az autópályák hosszát. Romániában - Markó Béla is elismerte - az egyik legnagyobb mulasztás az volt, hogy a kilencvenes évek kezdetétől nem tekintették prioritásnak az autópálya-építést. Amikor pedig már elbűvöltség és pénz is volt, tavaly Boc úr úgy magyarázkodott, hogy bizony, „kilenc hónap kevés volt ahhoz, hogy nagyot alkossunk”. Hát ez az, ide akartam eljutni!

Kedves régi-új kormányfőnk! Csak szerintem kevés a kilenc hónap, szerintem nagy idő, különösen, ha az élet valójában legels kilenc hónapjára gondolkodunk. Elég nagy ahhoz, hogy a megtermékenyített petesejtben megkezdődjen az ember csirájának fejlődése, majd kilenc hónap elteltével megszülessék a legnagyobb alkotás: a gyermek! Aztán az a gyermek elkezd sírni, mosolyogni, majd emlékezni és tanulni, meglehetősen azért, hogy egyike legyen azoknak, akik nagyot alkotnak majd rövid idő alatt is, és autópálya-építés dolgában is, valahol... Romániában. De addig sok türelmet, és sok-sok dohányt!

Nagybánya.ro
városunk és környéke

az interneten

www.nagybanya.ro

Gazdára találtak a festmények

Sikeres volt a Ház újévi hangversenye

Csak becslésre hagyatkozhatunk: közel kétszázan lehettek jelen a Teleki Magyar Ház idei Újévi Hangversenyén, az elmúlt pénteken. A hagyományos év eleji rendezvényen a nagybányai Mvészeti Középiskola tanárai és diákjai neves klasszikusok hangszeres és vokális műveiből adták el részleteket, a túlközpontú megszokott igényességgel. Új színt hoztak a korábbi évek újévi koncertjeihez, képest a meghívott énekkarok, a római katolikus Schola Rivulina zongorajátékkal kiegészített műsora és fleg a baptista gyülekezet Kiskőrusa, amely pörgő, olykor dzsesszes hangulatú vallásos ifjúsági énekeket adott el, ugyancsak hangszeres kísérettel, remek zongorabetétekkel.

A több mint két órás rendezvény keretében Dudás Gyula, K. Matyikó Margit és Gally Anna Katalin festmények és vészesek egy-egy ajándékba kapott alkotása is gazdára talált. A Teleki-ház kapujának felújítása érdekében kibocsátott tombolajegyek tulajdonosai közül Gally A. Katalin grafikáját Korponay Dóra nyerte, Kondrákné Matyikó Margit virágcsendéletét Mares Hanna vihette haza, Dudás Gyula téli tájképének pedig Pál Terézia örvendhetett.

A faragott műemlék kapu felújítására egyébként az elmúlt hónapokban a következő adományok érkeztek a Teleki Magyar Házhoz: P. E. 200 lej, Miszti Matild 150 lej, Sz. R. 50 lej, Barcsi Zoltán 100 lej, P. T. 40 lej, F. E. 100 lej, M. Gy. 100 lej, Dobránszki R. Irén 100 lej, Kopányi Mária 50 lej, Schneider Annamária 50 lej, B. B. 100 lej, nagybányai ASPOR 90 lej, névtelenül 100 lej, Antal Emese 200 lej, Lakatos Nella 100 lej, Mares Zoltán 50 lej, névtelenül

10 lej, Székely Árpád és családja 50 lej, Enyedi Gyula (aki egy színezett fametszetet ajánlott fel) és a Nagybánya-óvárosi Református Egyházközség 1000 lej.

A céladományok mellett tombolajegyekből 12400 lej sikerült összegyűjteni, összesen tehát 5040 lej (több mint 330 ezer forint) egészíti ki eddig a Szülőföld Alap tavalyi 500 ezer forintos támogatását, amelyet a kiskapu folyamatban lévő felújítására, illetve a nagykapu restaurációs munkálataira fog a Teleki Magyar Ház fordítani. Ez utóbbira – további adományok és pályázati támogatások függvényében – a következő egy-két évben kerül majd sor, a fejleményekről időben tájékoztatjuk az olvasókat. (déél)

Nagybánya - a hagyományos kultúra európai fővárosa

Cristian Anghel polgármester el szeretné érni, hogy Nagybánya a hagyományos kultúra európai fővárosává váljon. Ehhez a "Vasile Goldis" Egyetem helyi képviselői is nagy mértékben hozzá kívánnak járulni.

Jelenleg a finanszírozási lehetőségek feltérképezése, lajstromba vétele folyik, hogy mielőbb beindulhassanak a program égisze alatt tervezett rendezvények, mind Nagybányán, mind pedig a város vagy éppen az ország határain kívül. A kezdeményező úgy véli, Nagybánya jó eséllyel pályázik a hagyományos kultúra európai fővárosa címre, hiszen a város egy olyan térség központja, ahol a tradicionális kulturális értékeket leginkább sikerült átmenteni a mai korba. (tamási)

Elhunyt Csetri Elek történészprofesszor

Vasárnap Kolozsváron elhunyt Csetri Elek. Életének 86. évében érte a halál. A történészprofesszor a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja, a magyar történettudomány kiemelkedő erdélyi képviselője, az Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) egyik újjászervezője, tiszteleti tagja, többszörös kitüntetettje volt – írja a hétfőn kiadott nekrológban Egyed Ákos, az EME elnöke.

Csetri Elek 1924. április 11-én született Tordán, középiskoláit Kolozsvárt a Református Kollégiumban végezte, történelmi diplomát 1947-ben szerzett a Bolyai Egyetemen. Középiskolai tanár volt Nagybányán és Marosvásárhelyen, 1949-től a Bolyai Tudományegyetem, majd 1959-től a Babeş-Bolyai Tudományegyetem tanára volt.

Annak a kolozsvári történész-nemzedéknek volt markáns tagja, amely az 1950-1970-es években bontakozott ki és Kelemen Lajost vallotta mesterének – írja Egyed Ákos. Tagjainak olyan korban kellett dolgozniuk, amikor a történelmi munka feltételei a mélyponton voltak: hiányzott a kutatás és a közlés szabadsága, s a diktatúra a történelmi forrásoktól is igyekezett távol tartani a nemzetiségi, fleg a magyar törté-

ténészeket. De a történelmi múlt tág kutatási tere, s ez a nemzedék megtalálhatta a lehetséges alternatívát: irányt vett a múlt történet, valamint a gazdaságtörténet felé.

Csetrit ugyanaz a román diktatúra akadályozta a történetkutatásban, mint erdélyi kollegáit. Pályája jól példázza a romániai magyar történetkutatás göröngyös útját, de azt is, hogy még oly reménytelennek tűnő helyzetekben is munkára serkentheti nemzete iránti kötelességtudata, a szakmájának elkötelezett történetkutatót. Miután kinevezték a Bolyai Tudományegyetem oktatójává és doktori dolgozatát is megvédte, Csetri Elek a rá jellemző alaposággal kutatta történelmünk forrásait, mindenekelőtt Erdély a XVII. századtól az 1848-as forradalomig tartó történetét, vagyis a fejedelemség korát és a Habsburg-korszakot.

Forráspublikációi – mint a „Teleki Sándor emlékezése” címmel 1973-ban megjelent kötet – mindenben eleget tesznek a szakmaiság követelményeinek, s jól szolgálják a magyar történet-kutatás érdekeit. Hadd tegyük hozzá: ez utóbbi témakör kapcsán Nagybányán is tartott előadásokat, így 1991-ben, a Teleki-emléktábla leleplezésekor, majd (83 évesen) a 2007. évi konferencián is, amikor Dinyés László Teleki-szobrát avattuk. Sajnos ekkori tervét, misze-

rint több mint három évtized után hasznos lenne Teleki visszaemlékezéseinek bevitelt kiadását megjelentetni, már nem sikerült valóra váltania.

Csetri Elek írásai és oktatói munkájában egyaránt a magas szakmai igényesség jellemezte – olvasható a nekrológban. Szigorú mércével mérte önmagát, de az egyetemi hallgatókat, a szerzőket és kutatótársait is. Kritikai szelleme olyan erős volt, mint nemzeti elkötelezettsége.

Alig hagyta el a nyomdát utolsó kötete (*Erdély az ébredés Európában*, Kriterion, 2009); a tervezett könyvbemutatót sajnos már nem érthette meg. Köteteit, tanulmányait azonban bizonyosan sokáig fogják még használni a történelem iránt érdeklődők, történetszakmások. (déél)

HUMOR-ZSÁK

A kisgyerek meséli lelkendezve:
 – Tudod, a mamám nagyon szeret engem.
 – Ezt miből gondolod?
 – Abból, hogy a papáimat mindig cserélgeti, engem viszont megtart!

– Mit ír ki a Windows Vista, amikor lefagy?
 – ???
 – Astala Vista!

A feleség telefonál a férjének:
 – Szia, Dezső, képzeld örökbefogadtam az öcséd fiát, kilenc hónap múlva szülsz meg!

Kovácsék legidősebb fiából pap lett. Egy ismerősük az apával beszélget:
 – Hallottam beszélni a fiadat múlt vasárnap a misén. Okosan fűzte a szót, és szép orgánuma is van!
 – Igen, igen..., rám hasonlít az a fiú.
 – Mondjuk a hívek kicsit már feszengetek, mert másfél órán keresztül beszél!
 – Akkor talán mégis inkább a feleségemre hasonlít...

Két kisgyerek játszik:
 – Játsszunk papás-mamást!
 – Rendben van. Kezddetted!
 – "Bárcsak soha nem vettelek volna feleségül!"

A szükség törvényt bont

Iskolában:
 – Pistike, ki volt I. András apja?
 – Nulladik András.

A tanár felelteti Móríckát Archimedes törvényéről.
 – Mi történik, ha beleülsz egy vízzel teli kádba?
 – Megszólal a telefon.

Hatékony fellépés a tilosban parkolókkal szemben

Józsi bácsi elmegy a szemorvoshoz, mert látászavarokkal küszködik. A szemorvos leülteti a tábla elé pár méterre és így szól:
 – El tudja olvasni?
 – Nem – válaszolja Józsi bácsi.

Az orvos egy próbaszemüveget tesz fel neki:

– És így?
 – Így sem.

Ez így megy egy jó darabig. Mikor Józsi bácsi már a legerősebb szemüvegre is rázza a fejét, az orvos rákiabál:

– Maga ugrat engem! Nem létezik, hogy még ezzel sem tudja elolvasni!
 – Dehogyan ugratom én, drága doktor úr, én tényleg nem tudok olvasni!

Egy férfi bemegy egy bárba, ahol a kiszolgáló egy robot. A robot megkérdezi tőle:

– Mit parancsol, uram?
 – Egy Martinit.
 – És mennyi az IQ-ja, uram?
 – 168.

Ezután a robot hosszasan elbeszélget vele a fizikáról, az orvostudományról és az elhajózásról.

A férfit nem hagyja nyugodni a kíváncsiság, ezért később visszamegy a bárba. Újra Martinit kér, és amikor a robot az IQ-ját kérdezi, azt válaszolja, hogy 100. Ezután jól elbeszélgetnek a fociról és az időjárásról.

A férfit még mindig nem hagyja nyugodni valami, ezért harmadszor is visszamegy:

– Mit parancsol, uram?
 – Egy Martinit.
 – És mennyi az IQ-ja, uram?
 – 50.

A robot közelebb hajol:
 – Legközelebb is B sescura szavazunk, ugye?

– Tudsz nekem valami értelmes magyarázatot adni arra, hogy miért hajnali ötkor jöttél haza? – vonja kérdésként a lábujjhegyen lopakodó férj a felesége.
 – Igen. A kocsmáros már le a kart feküdni.

Cs törés van egy orvos villájában. A doki épp telefonon beszél egy ismerős vízzetetéskészrel:

– Azonnal ugorj kocsiba, cs törés van nálunk, a pincében már minden úszik!
 – Nem mehetek. Tudod, hogy ünnepelünk. Itt vannak a gyerekek, az egész rokonság, hívj valaki mást.
 – Bezzeg mikor beteg valaki a családból, mindig engem hívsz, és én mindig szó nélkül indulok.

– Igazad van, már indulok is.

A vízvezetékészrel megérkezik, kinyitja a pincébe vezető ajtót, és a harmadik lépcsőfokról bedob a vízbe két aspirint, majd így szól:
 – Ha hétfőig nem apad le, hívj vissza!

Sir Archibald idegesen toporog a szül szoba előtt, várja az eredményt. Egyszer csak kijön az orvos, és odalép hozzá.

– Uram, ha meg nem sértem, lenne egy kérdésem – mondja aggodalmaskodó arccal. – A kedves feleségét nem érte valami trauma mostanában?

– De, de! Amikor Afrikában voltunk, egy erdő mellett sétált, és kiszaladt onnan egy színesbőrű, aki nagyon megkergette szegényt.

– Attól tartok uram, hogy utol is érte...

Két barát beszélget:

– Volt egy gazdag ismerősöm, aki végül szegényen halt meg, mert minden pénzét elköltötte.

REKLÁM REKLÁM REKLÁM

Végyleveg től 10 bűvárból 9 ezt ajánlja!

– Mire?
 – Egy részét nekre, egy részét itálra, a többit haszontalanságokra!

Az egyik utas hazaindulás előtt vissza akar szállani a szállodai szobába, mert ott felejtette az esernyőt. A szobát közben már kiadták egy nászutas párnak. Az ajtó elé érkezve hallja, amint a fiatalok benn enyelegnek:

– Kie ez a mellecske, kie ez a szájacská?

A férfi bekopog, és így szól:

– Szóljanak, ha a leltározásban az esernyőhöz érnek...

A recepció figyelmezteti a késve érkező vendéget:

– A konferencia már elkezdődött, kérem, hogy a legnagyobb csendben foglalja el a helyét.

– Haha, máris elaludtak?

– Kifé nők?

– Az a valaki, aki késik, amikor korán érsz a munkába, és korán jön, amikor késel.

- Megsúgom neked, de aztán köztünk maradjon: téged kutyául lóvá tettek, öregem!

A világjárvány fogalmát feszegették az ET-ben

A világjárvány (pandémia) fogalma körüli ellentmondásokat, az Egészségügyi Világszervezet (WHO) túlzónak bizonyult jóslatait feszegették az Euró-

Keddig 35-tel n tt az újinfluenza-fert zöttek száma, és három új halálestet jeleztek, így összesen 6908-ra n tt a fert zések száma, a H1N1-hez köthet elhalálozásoké pedig 114-re Romániában. A három áldozat mindegyike krónikus betegségben szenvedett – áll az egészségügyi tárca közleményében.

pa Tanács (ET) strasbourg-i székházában tartott nyilvános meghallgatáson –, anélkül hogy érzékelhet en közeledtek volna az álláspontok.

A rendezvényt azok a parlamenti képvisel k kezdeményezték, akik szerint az újinfluenza nem valószínűsített pandémia, hanem „áljárvány”, amelyet a gyógyszeripari lobb-i a veszély eltúlzásával er ltetett a világra, nagy mennyiség oltóanyag eladása érdekében.

Nem kérhetnek pénzt a betegekt l

Módosította az Egészségügyi Minisztérium a nem kritikus állapotú betegek kórházak közötti szállításának szabályozását. Erre azért volt szükség, mert kifejezetten erre vonatkozó szabályozás hiányában több intézmény jelezte: a betegszállítást biztosító ment szolgáltatásként 400 lejt is el kér akár kis távolságon is.

A Cseke Attila egészségügyi miniszter által aláírt rendelet célja a kialakult helyzet szabályozása és a visszaélések megszüntetése. A dokumentum értelmében a sürg sség r más osztályra kivizsgálás céljából szállított (nem beutalt) betegek esetében csak a kilométerenkénti díjszabást számolják el az Egészségügyi Alapból, többletköltségeket nem. A beutalt betegek szállításakor is csak a kilométerenkénti díjszabást térítik meg, nem lehet igénylőenkénti többletköltséget felszámolni. **Szintén megtiltja a rendelet, hogy maguktól a betegek t l pénzt kérjenek azért, hogy ment vel vigyék át egyik épületb l a másikba kivizsgálásra.** Továbbá, azok a kórházak, amelyek állományában vannak A1 vagy A2 típusú ment autók, kötelesek azokat használni legalább a normál munkaid alatt.

A vészhelyzetben lévő betegek szállítására vonatkozó 2006./1091. számú mi-

A meghallgatáson jelen volt *Fukuda Keidzsi*, a WHO f igazgató-helyettese, az európai gyógyszeripar képvisel i, valamint több szakért . *Fukuda* határozottan cáfolta a gyógyszeripari laboratóriumok részér l történt nyomásgyakorlás vádját, miközben sokan úgy vélekednek, hogy a 2005-2006-os madárinfluenza-kampány, majd a mostani kampány, amely „sertésinfluenza” néven indult, sokat ártott a nagy nemzetközi egészségügyi intézmények tekintélyének.

„A fenyeget világjárvány meghatározása nem történhet úgy, hogy közben a gyógyszereladók befolyást gyakorolnak” – hangsúlyozták a meghallgatás kezdeményez i. *Fukuda* a hozzá intézett kérdésre válaszolva úgy definiálta a világjárványt, hogy abban csak a fert z és elterjedése jelenti a mércét, a járvánnyal járó halálestek száma nem. Csakhogy többen emlékeztettek arra, hogy a WHO hatalmas számú halottat jóslott a H1N1 influenzajárvány következményeként. Idéztek olyan WHO-illetékeseket, akik korábban elismerték, hogy a világszervezet id közben „finomította” a pandémia definícióját.

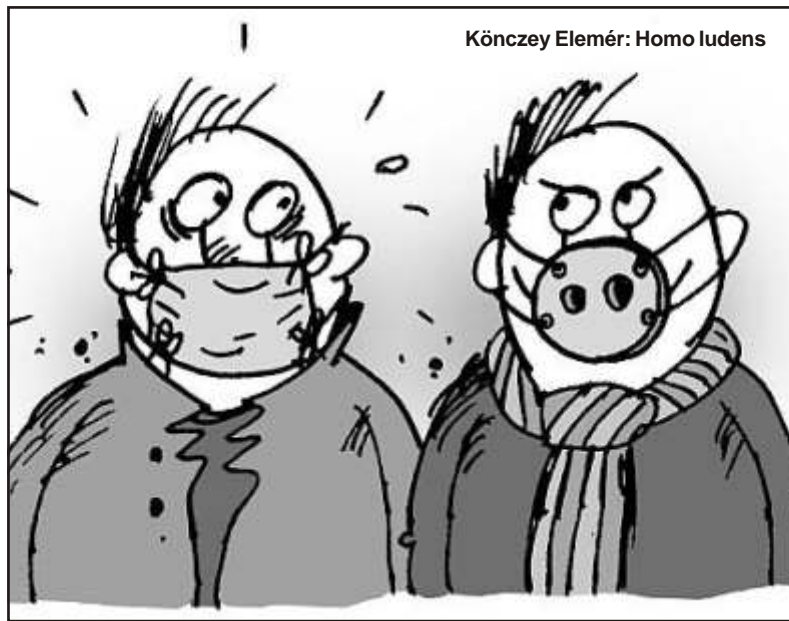
A WHO f igazgató-helyettese éles bírálatokat kapott a hozzászóló képvisel kt l, akik a szemére vetették: a jóslatokkal milliókat ejtett rettegésbe a szervezet, és arra vette rá a kormányokat, hogy hatalmas pénzeket fizessenek ki a fölöslegesnek bizonyult oltóanyag-mennyiségért. *Fukuda* ellenérvként egyebek közt hivatkozott arra, hogy a járvány még nem ért véget. Másfel l azt hangsúlyozta, hogy a WHO feladata figyelmeztetni a veszélyre. Határozottan cáfolta ugyanakkor, hogy szakembereiket anyagi érdekeltség f zhet-e a járvány veszélyeinek eltúlzásához. (Kronika)

Megújulók

Valóságos megújulási hullám söpör végig az új évben a parlamenti pártokon. A PDL nevet és doktrínát váltotta, a szociáldemokratáknál elnökváltó hangulat uralkodik, és a liberálisok elnöke is rendkívüli kongresszust hívna össze a párt alapszabályának módosítása.

A megújulási igyekezet érthet is, hiszen véget ért a több mint egy éven át tartó voksmaraton, és már arra is jut id , hogy véghezvigyék a szükséges átalakításokat, illetve lerendezzék a bels konfliktusokat. A PDL reformlára érthet , hiszen eddig az egyetlen ideológia, ami összetartotta a pártot, a Traian B - sescu iránti feltétlen rajongás volt.

Kétséges azonban, hogy attól, hogy a párt alapszabályában rögzítik a kereszténydemokrata értékek követését, változik-e valami, hiszen a PDL B - sescunak köszönheti létét és kormányzati részvételét egyaránt, az állanf nek rá-

„Üzenetet hordoz, hogy mi a kormányban vagyunk”

Az RMDSZ kormányzati jelenléte és szerepe garancia arra, hogy kisebbségi szempontból nem lesz hátralépés Romániában, ám ez nem elég: el re kell lépni – jelentette ki Markó Béla Budapesten. Az RMDSZ elnöke Kelemen Hunorral közösen tartott sajtótájékoztatót.

Markó szerint a PD-L-vel kialakított közös kormányprogramban olyan, a magyarság számára sajátosan lényeges célok is szerepelnek, mint a kulturális autonómia jogi háttérét biztosító kisebbségi törvény újbóli betervezése és elfogadása, egy új oktatási törvény kidolgozása, Erdély infrastrukturális fejlesztése, a gazdasági fejlesztési régiók átszervezése és a decentralizáció gyorsított ütem folytatása is. – A decentralizáció kiteljesítése az erdélyi magyarság számára fontos célkit zés: a közösség jobban érdekelt abban, hogy minél több hatáskör és eszköz jusson a helyi önkormányzatok kezébe. Ez a helyi autonómia ugyanis – ha nem is váltja ki a sajátos autonómiát – lényegében út a sajátos autonómia felé – mutatott rá az RMDSZ elnöke.

Kelemen Hunor m vel dési miniszter maga is alapvet en fontosnak nevezte a decentralizációt. Mint mondta: a m emlékvédelmi felügyeleten kívül minden más kulturális intézményt az önkormányzatok hatáskörébe utalnak majd. Leszögezte azt is: az RMDSZ továbbra is azon lesz, hogy megakadályozza a Gusa-szobor felállítását Marosvásárhelyen, és miniszteri mandátuma alatt kizárt, hogy a m vel dési tárca engedélyezze a szoborállítást. (RMDSZ Tájékoztató)

adásul továbbra is törlesznie kell a kampánytámogatást a párt moguljainak, így nem kizárt, hogy *Honorius Prigoan* és a hozzá hasonló aranyifjak a továbbiakban is f szerepet kapnak a pártban.

A szocdemeknél is természetes a forrongás, hiszen *Mircea Geoan* két vereségbe is belevezette a pártot. Ennek nyomán nem csoda, hogy sokan szeretnék lapátra tenni a lila láng lovagját, ami már csak azért is üdvös lenne, mert újabb húzásával – szövetségbe a sovinszta PRM-vel – ismét legitimálná a partvonalra szorult széls ségeseket. Igaz, ezzel vélhet en csupán B sescuhoz kíván feln ni, aki – ha már egyszer a román néplélek megtestesüléseként a posztrofálták – igazi lélekbúvárként azzal h tötte le az autonómiát követel

magyarokat, hogy az egység a románok lelkében van. Jellemz ugyanakkor, hogy egy parlamenti alakulatnál föl sem merül a megújulás szükségessége.

Az RMDSZ továbbra is úgy örvendezik a kormánysszerepnek, mint óvodás a karácsonyi üveggolyókészletnek, és a megújulás jegyében csupán annyira futotta, hogy *Kelemen Hunor* ügyvezet elnöki tisztségét minisztériumi mandátuma idejére az a *Takács Csaba* veszi át, aki korábban évekig betöltötte a funkciót, illetve hogy *Markó Béla* a korábbi kioktató stílusban határolódott el az SZNT székellyföldi önkormányzati konferenciájától. Így a jelek szerint továbbra sem érdemes arra számítani, hogy a szövetség az új évben új arcát mutatja majd. Igaz, ebben sincs semmi új. (Kronika)

az OLVASÓK egyedüli MAGYAR lapja!

2010

Genius Nyomda
Nagybánya
V. Babeş u. 62. sz.
tel. 0262-218204

- NYOMTATVÁNYOK
- LEPORELLÓK
- 2010-es NAPTÁRAK
- NEVJEGYKÁRTYÁK
- KÉPESLAPOK
- REKLÁMNYOMTATVÁNYOK

SZÍNES
DIGITÁLIS
TECHNIKA

Elkészítik a maffiának védelmi pénzt nem fizet palermói boltok térképét

A maffiával dacoló palermói boltokról készített térképét Németország római nagykövetsége. A térképen a szicíliai város azon üzletei vannak, amelyek nem fizetnek védelmi pénzt a maffiának, vagy legalábbis ezt állítják, illetve ígérik. A térképpel a cél a német turisták tájékoztatása, és hogy vásárlásaikkal ne a maffiát hizlalják, hanem a bnszövetkezetnek ellenálló boltokat támogassák. Szicíliaába a legtöbb külföldi turista Németországból érkezik, és k is költik a legtöbb pénzt vakációikon. A térkép első nyomásra 10 ezer példányban készül. Ötlete egyébként az Addiopizzo (Búcsú a zsarolástól) nevű olasz szervezettől származik, amely méltóságukat veszített embereknek bélyegzi a védelmi pénzt fizetőkét. (mti)

Hamarabb szabadulhatnak a jogászok Újdelhiben

Hamarabb szabadulhatnak a börtönben Indiában a jogászok rabok, abból a megfontolásból, hogy javult önkormányzatok és gyengült agresszivitásuk. Minden negyedévi jogászával 15 napot kurtíthatnak büntetésükön az elítéltek, azaz évi két hónapot, így 1/6-dal csökkenthetik rabságuk idejét. Idelőtt szabadulás jár iskolai tanfolyamokért is, ám csak sikeres, vizsgával igazolt elvégzésük esetén. A program még

csak kísérleti. Eddig mintegy 400 elítélt jelentkezett jogára és tanfolyamokra. (mti)

Egyre több brit férfi használja élete párjának kozmetikumait

Minden tizedik brit férfi titokban használja élete párjának szépségügyi eszközöket, kozmetikumait az elmúlt nyolc évben megjelenés érdekében, számuk egyre nő - derült ki egy a közelmúltban végzett felmérés során. Az egyik brit biztosítótársaság megbízásából a szigetországban kétezer férfit faggattak ki szépségügyi szokásairól, a felmérés eredményeit a The Daily Telegraph közli. Mint kiderült, a megkérdezettek harmada háromnál több kozmetikai terméket és eszközt használ. A férfiak leggyakrabban partnerük piperetáskájából a csipeszt emelik el, amelyet az urak 39 százaléka használ rendszeresen. Alig valamivel marad el népszerűségben a hidratálókrém, amelyet 37 százalékban alkalmaznak. A feleség, barátján hajszárítóját a férfiak 36 százaléka használja, a körömrészelőt 29 százalékuk, a hajformázókat pedig 22 százalékuk. Ugyancsak a megkérdezettek 22 százaléka használja a szájfényt, a válaszadók 15 százaléka alkalmazta a brradír, az urak 10 százaléka alapozóval igyekezett javítani a megjelenésén, 8 százalékuk pedig a szrtelenítőkremet csente el élete párjától. Az urak nem idegenkednek a hajvasalástól, a barnítókrémek és a körömlakk használatától sem. A felmérés regionális különbségeket is kimutatott: az ország észak-keleti részén a megkérdezett hölgyeknek csaknem a fele nyilatkozta, hogy párján i kozmetikumokat és szépségügyi eszközöket használ. Walesben azonban csupán a férfiak ötöde teszi ezt. Az East Midlandsben megkérdezett férfiak ötöde vallotta be, hogy használja élete párjának alapozóját, míg West Midlandsben ez az arány csupán 5 százalékos volt. A londoni férfiak bi-

Újra látogatható a tordai sóbánya

Újra látogatható a tordai sóbánya, miután ezt az elmúlt két évben felújították. A Rudolf sóbányában egy 80 fér helyes koncerttermet és több sporttermet is kialakítottak. A Terézia bányában egy kikötő helyet építettek a bánya mélyén található sóstóhoz, így itt most csónakázni lehet. Modernizálták a Gizella bányát is, itt ezentúl gyógykezelés lesz, és orvosi konzultációt is biztosítanak majd. A tordai sóbánya felújítására közel 6 millió eurót fordítottak. Ebből közel 5 millió euró uniós támogatás volt, a többi pénzt a helyi és megyei önkormányzat biztosította. (erdelyfm/fotók: Szabadság)

zonyultak a legtitkolózóbbnak - a n i pipereholmik használóinak csupán 42 százaléka vallotta be szépségügyi praktikáit. (mti)

Kirabolták a m kincsrablásról szóló kiállítást

Kirabolták az izraeli Ashdodban megrendezett, "M kincslópas Izraelben" című kiállítást, ahol több száz, feketepecsételt visszazserzett m kincset állítottak ki - többek között Nagy Sándor ezüstgyűrűjét. A Haaretz tudósítása szerint a rablók ókori ezüstmérmeket, bronz lándzsát, arany fülbevalót és agyagedényeket is eltulajdonítottak, Nagy Sándor ezüstgyűrűjével együtt. (telegraph.co.uk)

Magánbörtön tervezésén dolgozik egy jilavai elítélt

Nicolae Popescu, a jilavai börtön egyik elítélte tervezi az ország első magánbörtönét. Popescu a Voluntari város volt főépítész, akit csúszópénz elfogadása miatt ítélték el. A börtönben gyorsan felmérte az épület hiányosságait, és tervrajzokat kezdett készíteni egy új épületegyhöz. Egy bukaresti magáncég azonnal felfigyelt az építésre, és saját börtön-projektjét keretében alkalmazta. A magánbörtön Bukarest mellett, egy 200 hektáros területen épül majd fel, 180 millió euróból. Az épületegyhöz környezetkímélő lesz, energiaigényét szélenergia segítségével, hűtőpompával és napelelemmel fedezik majd. (antena3.ro)

Mi a szerelem?

VÍZSZINTES: 1. ... May; német író. 5. "A szerelem az a parányi édesség, amit az ég csöppent ..." (John Rochester). 13. Szóba hoz. 14. Savanykás mártás. 15. Részben ráaggat! 16. Sajtízlet! 17. Rámába foglalt. 19. Ógörög gyzelemistenn. 20. Teller ...; atomfizikus volt. 22. Réteslapok! 23. Cin. 24. Töredék. 25. Rock and ...; modern tánc. 27. Taszít. 29. Keleti küzdő sport. 30. Nyúlfajta. 32. Hervad a virág. 34. Trícium, oxigén és hidrogén. 35. ... proximus ardet Ucalegon; A veszély már közvetlen közel van. 36. Hordómérték. 38. Lendület. 40. Igavonó állat. 41. Kettőt kiismer! 43. Ennél lennebb. 44. Igeképz. 46. Két ram! 48. Szobrász (György). 50.

Vöröses vezér (Feri). 52. Gömbnyi, de csak párosan! 54. Kacat. 56. Filmet forgat. 58. Ázsiai félsziget. 60. Nagy embertömeg. 62. Tengeri hal. 64. Német város. 65. Oktat, nevel. 66. Vonalzóféle. 67. Eretlen rém! 69. Mázol. 70. Hunor és Magor anyja. 71. Hirtelen elhatározással hozzáfog. 74. Mindig ez van! 75. Luxemburgi és algériai gkj. 76. Dolgozik a juhász. 77. Házhely.

FÜGG LÉGES: 1. John Rochester gondolatának befejező része. 2. Portugál focicsapat. 3. Tarlórészt! 4. Lyuk (nép.). 5. Vészt hozó (lat.). 6. A sárkány ...; a Neoton Família slágere. 7. Fontolgató. 8. Martin ...; Jack London regénye. 9. szvezér. 10. Kissé lassan! 11. Örökségül neki ad. 12. Zárval bebiztosít. 18. Mez. 19. Nitrogén és argon vj. 21. Alapvet. 24. Pótma. 26. Részben dolgoz! 28. Következmény. 29. Drágak mértékegysége. 31. Két kiadó! 33. Magaslati építmény. 37. Égtáj. 39. Szolmizációs hang. 42. Lekvár. 45. Ankara lakója. 47. Olasz énekes (Gianni). 49. Ünnepelesen átad. 51. Páros csók! 53. ... a tréfába; veszi a lapot. 55. Fedett lovarda. 57. Döntéshozatal. 59. Bokorban lapulnak! 61. Német, olasz és magyar gkj. 63. Végzet is lehet! 66. Hsök ...; budapesti látványosság. 68. Az egyik evangélista. 71. Berillium és hidrogén vj. 72. Ilyen szó is van. 73. Gyakorított ige képz. 76. Üres a tál! 78. A pincébe.

Szerkesztette: Csatlós János

1	2	3	4	5	Z	6	7	8	9	10	E	11	12	E
13						14						15		
16			17		18						19			
20		21		22			23			24				
25			26		27	28			29					
30				31		32		33				34		
35				36	37			38			39		40	
T		41	42		43						44	45		G
46	47		48	49			50		51		52	53		
54		55		56			57			58	59			
60			61			62		63		64				
65					66			67	68		69			
70					71			72			73		74	
75				76					77		78			
V				E					V				GY	E

A szelén élettani hatásai

A szelén olyan mikroelem, amely mindössze 10-15 mg mennyiségben található meg az ember szervezetében, jelenléte mégis sokrétű biológiai hatást közvetít. A szelén legnagyobb része a lágy szövetekben, kiváltképp a májsejtekben található meg. A táplálékkal vesszük föl a szervezetbe.

A szelén forrásai

Félt a tengeri állatok húsa, a teljes kiérett gabonafélék illetve az olyan belsőségek, mint a vese és a máj tartalmazzák a biológiai hasznosulás szempontjából is jelentős mennyiségben. A tápcsatornából jó hatásokkal szívódik fel, ennek mértéke átlagosan 50-70%. A felszívódást a fehérjegyazdag táplálkozással segíti.

Szelénben gazdag táplálékok a hús, a hal, a tej és tojás, a hüvelyesek – vagyis az azon táplálékok, amelyek magas fehérjetartalmúak. A szelén és az E-vitamin kölcsönösen erősítik egymás jótékony hatását, míg a szelén hatásait gátolja a kén, az ezüst és az arzén.

A napi szelénszükséglet meghatározása mai napig nem egységes, az Amerikai Egyesült Államokban az elfogadott RDA érték 0.05-0,07 mg. A szelénre vonatkozó anyagcsereterolerancia szintek határok között változnak, vagyis a szükséges mennyiség és a toxikus küszöbérték igen közel vannak egymáshoz.

A toxicitás határa napi 0,20 mg. A szelénmérgezészt selenózisnak nevezzük, melynek tünetei: hajhullás, egyéb testszövetek hullása, bőrváltozások, fokhagymaszagú lehelet, fogkárosodás, idegrendszeri zavarok.

Szerepe a szervezetünkben

A szelénnek legfontosabb szerepe az antioxidáns tulajdonságából következik, amelynek köszönhetően képes az oxidatív stressz mérséklésére, ezáltal a lipid természetű anyagok kémiai védelmével járul hozzá a sejtek határoló membránjának állagmegővéséhez.

Az antioxidáns hatást annak révén közvetíti, hogy részt vesz a glutation-peroxidáz enzim szerkezetének felépítésében. Az antioxidáns védelemmel kapcsolatos a szelén immunrendszer erősítő tulajdonsága, illetve számos, a kórokozók elleni védekezéshez szükséges folyamat intenzívebben zajlik szelén jelenlétében.

Tennivalók a kiskertben

- Lassan vethetjük a hidegfólia alá szánt paradicsomot, paprikát április eleji kiültetésre. Csak akkor vállalkozunk rá, ha megfelelően szigetelt üvegházzal, ill. dupla réteg fóliával rendelkezők.

- Jómagam ablakban szoktam palántát nevelni, ami bár déli fekvésű és nagyméretű, mégis az itt nevelt palánták megnyúltak lesznek, a nem hozzáértők számára méretükkel fogva mutatók, mégis sokkal lassabban indulnak fejlődésnek, mint a fóliában nevelkedett alacsonyabb, de szép zömök társaik. Esetleg szabadföldi termesztésre próbáljunk meg ablakban nevelni pár palántát február eleji vetéssel. Kisebbségi mennyiséget vethetünk bármilyen tálcába, de virágcserepbe is. Majd szikleveles 1-2 lombleveles korban ültessük szét egyenként tejfőlös pohárba, tizes cserepbe. Vethetünk akár általános virágföldbe is. Vetés után kelésig tartunk melegen, akár 30 C-on is. Ilyenkor még fényt nem igényel, de amint kikel azonnal tegyük fényre és csökkentjük a hőmérsékletet 15-18 C-ra. Mindig korai fajtákat használjunk, melyek kihalálata sokszor évről-évre változik. Ha régi magjaink vannak, csináljunk csíráztatási próbát. Egy lapos tányérba nedves szűrőpapírra tegyünk 100 szem magot. Takarjuk le üveggel, alufóliával. Pár nap múlva nézzük meg, ha kezd kiszáradni öntözzük meg, ha kicsírázott számoljuk meg hány darab. 60-80% alatti eredménynél nem érdemes elvetni, esetleg vessünk kétszeres mennyiséget.

- A téli vitaminszegény időben fogyasszunk sütőtököt, mely rendszerint jóval kevesebb vegyszermaradványt tartalmaz a külföldön növényházakban termesztett primröknél, mivel alig igényel növényvédelmet, a legtöbbször

nem is kell permetezni. Igen sok karotint tartalmaz, ami a szervezetünkben A-vitaminná alakul. Ezen kívül magas a C, E vitamin- és vastartalma. És a mostani megfázásos időkben ne feledkezzünk meg immunrendszer erősítő, megfázásos, köhögéses, légúti betegségeknél hatékony voltáról.

- A nagy hideg ellenére néhol már láttam a hóvirág mintegy 5 cm-es kibújó szárait. Csodálatos, hogy ezekben a kis virágokban mennyi életerejtezik.

- Ellenrizzük a facseteték törzsvédő hálóját, melyek a szél által vagy pl. játékos kutyáktól megsérülhetnek utat engedve a nyulak, zek, szarvasok ráadásának. Kutyáinkat ne felejtjük beolvasztani vesztesség ellen, mert sajnos igen elszaporodtak a rókák. Kint élő háziállatainknak legalább az etetések idején adjunk friss meleg vizet és valamivel emeljük meg a táplálékadagjukat. A kutyák házáat legjobb szigetelni, a bejáráshoz pedig valamiféle vastagabb függönnyel akasztani. Gyakrabban járassuk meg a kutyákat, hogy többet mozogjanak a nagy hidegben.

- A fákról, tujákról, cserjékről rázzuk le a havat, jeget, zúzmarát, de a fóliásátrakon hagyjuk rajta, ha nem szükséges nagy fény mennyiség, mert ez is szigetel. Szigeteljük a vízórákat, tekerjük körül rongyokkal, fóliával, fedjük le az építkezésből megmaradt geotextilissal, kizetgyapottal, hungarocellel.

- A kerti járdákat ne konyhasóval jégmentesítsük, hanem pl. hamuval, homokkal, mert a növényekre méregként hat a magas sókoncentráció és miatta nem tudják felvenni a szükséges tápanyagokat.

Zsilinszky Pál
okl. kertészmérnök
(Kertpont.hu)

A szelénnek az élettani szükségletet kevéssel meghaladó mennyisége bizonyítottan segít csökkenteni a rákos megbetegedések kialakulásának kockázatát, ugyanakkor a túlzott szelénbevitel növeli ugyanezt a kockázatot. Számos daganattípus esetében igazolták, hogy a szelén gátolja a kialakulást, illetve az egészséges sejtek számára védekező eszközt jelent. A szelénrel kapcsolódott glutationt a daganatsejtek nem képesek felvenni, ezáltal gyengül az oxidációval (vagyis a károsító kémiai stresszel) szembeni védekező képességük.

Szelénhiány

A szelénnek mindemellett számos egyéb élettani hatása is van, amelyekre a szelénhiány alábbiakban felsorolt tünetei lehetnek következtetni. Szelénhiány is állhat a háttérben néhány hematológiai megbetegedés esetén (vérszegénység, sarlósejtes vérszegénység).

Egyes kutatások szerint a szelénhiány növeli a Cocksackie vírusok betegséget okozó hatását, így végső soron szelénhiány miatt alakulhat ki szívizombántalom, amely az említett vírusfertőzés szövődésének lehet. A neurológiai zavarok közül az alapvetően oxidatív anyagcsere zavarainak következtében létrejövő kórképek egyes eseteiben is szelénhiány igazolható (Alzheimer-kór, Parkinson-kór). Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy ezek nem direkt hatások, és szelénpótlással az említett betegségek nem gyógyíthatók.

A szelénhiányra utaló problémák között szerepel a fokozott pigmentációval járó jelenségek, pl. anyajegyek, májfoltok gyakoribb előfordulása. A terhesség alatti rossz szelénellátottság kis születési súlyhoz vezet. Csecsemő- és kisgyermekkorban az elégtelen szelénellátás egyes adatok szerint növeli a hirtelen csecsemőhalál kockázatát, illetve a csecsemő- és gyermekhalandóságot.

A gyermekek csökkent szelénbevitelének növekedési elmaradást okoz. Egyes adatok arra utalnak, hogy férfiaknál a szelénhiány a spermiumok képződésének és érésének zavarához vezet, amely terméketlenséget, meddőséget eredményezhet. A szelénhiány ezek mellett izomfájdalmat és izombetegségeket is okozhat csakúgy, mint különböző máj- és hasnyálmirigyproblémákat.

Dr. Kónya Judit

Többet megtudhatsz a témáról a www.webbeteg.hu-n
(www.egyperces.hu)

Gyermeknevelési naptár: típegység

A szülő legfontosabb tennivalói és buktatói a gyermek születésétől egyéves korától hároméves koráig.

Gyermekünk második-harmadik életévében szélesebben halad a mozgás-, és beszédfejlés útján. Persze igen nagy egyéni különbségek előfordulhatnak. Van, aki már egyévesen beszél, van, aki inkább 2-3 évesen szólal meg, de akkor összefüggő mondatokban.

Továbbra is nagyon fontos, hogy rengeteget beszéljünk, mondókat, énekeljünk, játszunk gyermekünkkel. Lehet legszívesebben szembe beszéljünk hozzá, hiszen így tudja megfigyelni, hogyan képezzük a hangokat. Igyekezzünk természetes hanghordozással beszélni, ne gúgyogjunk a gyerekeknek! Ha rosszul ejt hangokat, szavakat, nem kell mindig kijavítani, ez elveheti a kedvét a beszédért, de mi mindig ejtsük tisztán a szavakat, esetleg ismételjük meg helyesen a kimondott mondatot.

Kétéves kor körül jön el a szobatisztaság ideje. Ez lehet korábban, de 3 éves korig is kitolódhat, anélkül, hogy káros folyamatról beszéljünk. Általánosságban elmondható, hogy akkor érdemes a szobatisztaságra nevelést elkezdeni, mikor a gyermek már jelezni tudja, hogy a pelenkába hamarosan tartalom kerül.

A szobatisztaság kialakulását segítik a szokatlan nadrágok, mikor nem érvényesül a modern pelenkák szinte túl jó nedvszívó képessége, kellemetlen, kényelmetlen érzést okozva a gyermeknek.

Itt is a pozitív megerősítés a helyes út. Azaz kínáljuk fel gyakran a bilibe, különösen, ha a gyermek jelzi az ürítési ingert. Ha sikerül a bilibe produkálni, akkor dicsérjük meg, de akkor se szidjuk le, ha hosszas eredménytelen bilizést követően csak a pelenkába kerül tartalom.

Ezt az életszakaszt szokták igen találóan dackorszaknak nevezni. Ekkor kezd megélni gyermekünk, hogy önálló teremtés, önálló akarattal, ennek természetes következménye, hogy feszegeti határait, jelentősen próbára téve szüleit, környezetét türelmét. Gyakran segít a figyelemelterelés, a rendszeresen problémát okozó helyzetek kerülése, illetve a program gyermek számára nyugodtabb, délelőtti órákra időzítése.

A zaklatott gyermeket lehet legjobban megnyugtatni, vigyünk nyugodt helyre, ahol van alkalma lehiggadni. Igyekezzünk valóban csak azt megtiltani, amit mindenképpen fontosnak tartunk, illetve elhatározásunkból semmilyen hisztis hatására se engedjük, mert ezzel további, gyakran igen kitartó hisztis rohamok melegegységét teremtjük meg.

Ebben az időszakban gyakran érkezik kistestvér a családba. Ilyenkor már a gyermekvárás időszakában vonjuk be a gyereket, készítjük fel testvére érkezésére. Vigyázzunk arra, hogy a kistestvér mellett is jusson időnk az idősebb gyerekekre lehet legjobban. Számítsunk arra, hogy átmenetileg korábbi életkorra jellemző szokásokat vehet fel!

Dr. Dinya Zoltán, pszichiáter

Többet megtudhatsz a témáról a www.webbeteg.hu-n
(www.egyperces.hu)

Megfékezhet a biodiverzitás csökkenése 2020-ig?

Az állatok és a növények kipusztulásának megakadályozására irányuló uniós célkitűzést nem sikerült 2010-ig megvalósítani. Az EU ezért az elkövetkezendő évtizedre új intézkedések bevezetését tervezi, amelyek 2020-ra hatékony hosszú távú védelmet hivatottak biztosítani az élő világ számára.

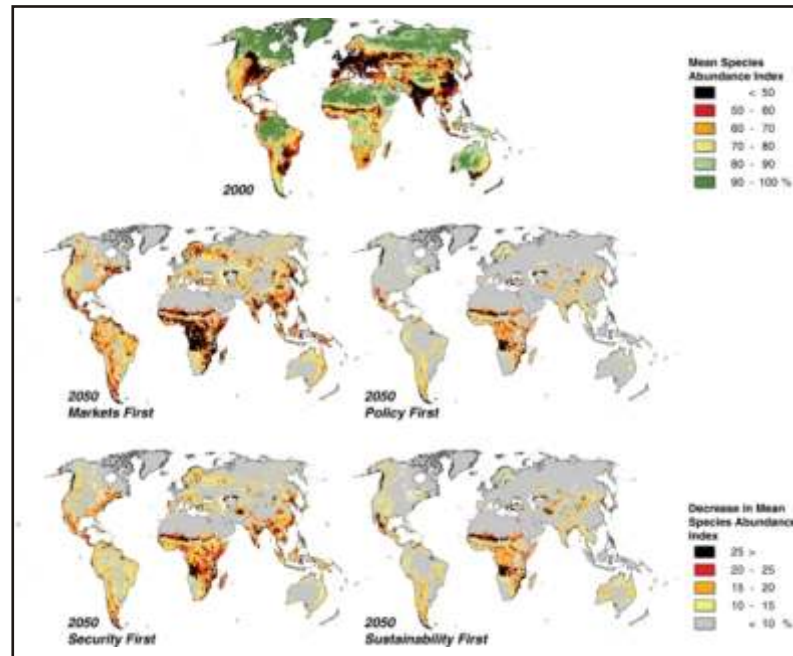
Az óra ketyeg. Az ENSZ számításai szerint a különféle fajok jelenleg 100-szor, sőt egyes esetekben akár 1000-szer olyan gyorsan tűnnek el Földünkéről, mint korábban. Az általunk ismert 1,75 millió állat- és növényfaj egyharmada veszélyben van. A Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) szerint 2008-ban 717 állatfaj halt ki. Napjainkban pedig a fehér delfinek, a koalák és a szarvasgancskorallok száma csökken riasztó mértékben.

Az EU az elkövetkezendő 40 évre hosszú távú stratégiát kíván kialakítani az ibériai hiúzhoz hasonlóan ritka állatok védelme céljából (az említett fajból már csak 100 egyed él a világon).

A kérdés az, hogy mi is pontosan a cél: a biológiai sokféleség csökkenés-

nek lassítása, teljes megállítása vagy esetleg a kihalt ökoszisztemek újjáélesztése? Vajon a biodiverzitás védelmére irányuló uniós tevékenységeknek az egész világra ki kellene-e terjedniük? Az EU az elkövetkezendő he-
tében hoz döntést arról, hogy célkitűzéseit mennyire lesznek ambíciózusak. Egy biztos: realistának kell lenni.

Az év végéig az EU-nak világosan körülhatárolt stratégiát kell kialakítania a következő évtizedre vonatkozóan. Kedvező hátteret kínál ehhez az, hogy az ENSZ a 2010-es esztendő a biológiai sokféleség nemzetközi évének nyilvánította. Az eredményességhez több kutatási programra, finanszírozási eszközre és az uniós szabályok jobb végrehajtására van szükség.

A problémák megoldására irányuló szándék feltétlenül megvan. Példaként említhet mindenképpen a Natura 2000, az uniós területek 17%-át lefedő természetvédelmi területek hálózata. A hálózat kibővítése – új projektek beindításával egyetemben – el segítheti, hogy helyreálljon a világ ökoszisztemeinek az a 60%-a, amelyet az utóbbi fél évszázadban az emberi tevékenységekkel és a fakadó környezetszennyezés és a

természeti erőforrások túlerőltelése tett tönkre.

Ezáltal könnyebben lehetne számos természeti katasztrófát (szárazság, éhínség stb.) megelőzni, és csökkenthető lenne a globális felmelegedés okozta üvegházhatás is.

A közösségi oldalak (pl. Facebook) regisztrált felhasználói az egyes veszélyeztetett fajokat (pl. veréb) ismernek jelölhetik be. (EB-hírszerk.)

Téli depresszió

A tél a pihenés, a regeneráció, az energia gyűjtésének ideje, azonban mai modern életvitelünkben gyakran nem tudunk helyet szorítani ezeknek a nyugalmi szakaszoknak.

A sötét évszakokban sokan panaszkodnak arra, hogy kevesebbet tudnak teljesíteni, és nincs bennük elég energia. A természetes nappali fény hiánya érzelmi zavarokat, sőt szezonális depressziót is okozhat. A téli depresszió, angol nevén Seasonal Affective Disorder (röviden SAD), orvosi fogalom.

A betegség attól válik speciálissá, hogy a depresszió tünetek jellemzően a hideg évszak kezdetén jelentkeznek, változó intenzitással vannak jelen a téli hónapokban, s a tavaszi, nyári napsugarak hatására el is múlnak.

Kutatások összefüggést találtak a hangulati ingadozások és a melatonin között. A melatonin nevű hormon befolyásolja a hangulatot az ébrenlét és a pihenés egyensúlyát, azáltal, hogy sötétedéskor fokozódik a termelődése, így biztosítja a szervezet élettanilag szükséges pihenését.

Télen a sötét órák számának növekedésével, az ébrenlét idejében a hormon túlzott mennyiségben kerülhet a véráramba, ez letargiát, depressziót válthat ki.

Tünetei: csökkent energiaszint, életkedv hiánya; ingerlékenység, nyomott hangulat; fokozott étvágy, szénhidrát-dús ételek utáni erős vágy; súlygyarapodás; mozgásszervi fájdalmak, fejfájás, gerincpanaszok; az emberek, a társaság kerülése; párhuzamos feszültségek; fokozott alvási igény, nappali álmoság; hasfájás, teltségérzet.

Mit tehetünk, hogy megelőzzük a depresszió kialakulását?

Törekedjünk kiegyensúlyozott étrend bevezetésére, ami elegendő mennyiségű vitamint és ásványi anyagot tartalmaz.

Töltsünk több időt a szabadban, természetes fényben.

Sétáljunk a napsütéses órákban. Sportoljunk a szabad levegőn. Próbáljunk ki különböző relaxációs technikákat, amelyek a belső feszültséget enyhíthetik.

Egyes gyógynövényekből készült tea is jó hatású lehet: orbáncfű, mezei-katáng gyökér, csalán, cickafark, zsurló, bíbor kasvirág stb. Ha a tünetek súlyosbodnak, forduljunk szakemberhez, aki egyéni állapotfelmérés után különböző terápiás módszereket javasol, amellyel a kellemetlen tünetek csökkenthetők vagy megszüntethetők. A depresszió diagnózisának felállítása és gyógyszeres kezelése orvosi feladat.

(egeszseg.lap.hu/nyugati/jelen)

Borbarát perccel

A karkötő, azaz karperec lehet a perccel szó eredete. A karkötő latin neve "bracea", és lehetséges, hogy ebből származik a német "Brezel" (perccel), egyes vidéken "Pretze". Az étel több ezer éves múltra tekint vissza. Néhol kifőzik és sütik, máshol tojással vagy sajttal készítik. Ismerünk ropogós és omlós változatokat.

Miért kapta ez a perccel a borbarát jelzést? Mert erről a perccel az eszembe jut nagyapám pincéjénél az ősi, jó hangulatú, baráti borozások emléke. Amikor az eperfa alatt a pincéjénél egy nagyobb asztalon, kancsóknál jó Tokaj-hegyaljai borok, édes, illatos furmint és száraz hárslevel, borkorcsolyaként pedig finom sós ropogós perccel volt kitéve. Azért is borbarát, mert a perccelben a sok munka mellett lélek is van, vidám lélek. Mindig eszembe jut nagymamám jó kedve, ahogyan a perccel recept leírása alapján, de már elektromos sütőben, libászír helyett süit margarint felhasználásával készült.

Hozzávalók (6db tenyérnyi fonott perccelhez): 50 dkg finomliszt; 6 dkg süti margarin; 2 dkg élesztő; kevés cukor; 1 kávéskanál só; 2,5 dl langyos házi tej. A perccel tetejének kenéséhez: 1 házi tyúktojás; 1 kávéskanál kalocsai édesnemes paprika. Sós máz a perccel tetejére: fél kiskanál só; 1 púpos evőkanál finomliszt; 0,2 dl víz.

Elkészítés:

1. Egy lábasba vizet töltünk, és felforraljuk.

2. A finomlisztet tálba szitáljuk, a szobahőmérsékletű margarint hozzáadjuk, az élesztőt rámorzsoljuk, sóval, cukorral ízesítjük, majd a langyos vízzel 5-6 perc alatt bedagasztjuk. Akkor jó, ha elválik a tál falától, és kissé kemény tészta lesz belőle. Fél órát kelesztjük szobahőmérsékleten.

3. A sütit 200 °C fokon előmelegítjük.

4. A tésztát lisztezett gyűrűdeszkán hosszúságra sodorjuk, addig formázzuk, amíg a kézrel leválik, majd 6 részre vágjuk. Egyenként ceruza vastagságúra, kb. 40 cm hosszúra hengergetjük, majd a két végét befelé hajlítva, perccel formálunk belőle. A tészták találkozásánál egy kicsit összenyomjuk.

5. Ha forr a víz (ne zubogjon!), megsózzuk, majd a perccelket 3-4 percig főzzük benne, de egyszerre csak annyit, hogy megfordíthatassuk, és legyen helyük megdagadni. Ha kész, szűrőpapírral kivesszük szikkasztjuk. Majd étolajjal megkent tepsire szedjük.

6. A tepsiben, az édesnemes paprikával felvert tojással lekenjük, majd forró sütőben (200 °C, légkeveréses sütőben 190 °C) 15-20 percig sütjük. A sütés lejárta előtt 2 perccel a tetejére való sós mázhoz a sót, lisztet és vizet összekeverjük, és a perccelre locsoljuk.

7. Ha a szép fényes, ropogós perccelcink megsültek, akkor egy tiszta konyhai kendővel belet kosárkába szedjük letakarjuk, egy fél órát pihentetjük.

Tipp:

• A perccelhez finom furmintot vagy hárslevelt kortyolgatunk.

• A perccel másnapra még finomabb, már ha marad belőle. Akár fél évig is eltartható.

• Nagymamám szerint az igazi kemencében sült ropogós sós perccel az igazi.

Taksár Ferenc (kertpont.hu)

Agencia de Turism
Mara International Tour

Nagybánya, Unirii sugárút 5. sz.
tel. 0262-221038
0362-802011
www.mara-tour.ro
(A Maramaros áruház autóparkolójával szemben)

Sielés Ausztriában, Szlovákiában
156 eurótól, 7 éjszaka félpanzióval

Valentine's Day
Hurgada,
293 euró, all inclusive 4 csillagos szállóban

25%-os kedvezmény, ha március 31-ig feliratkozik
Antalya, Korfu, Kréta, Kos, Rhodos, Egyiptom, Tunézia - utazás repülővel Kolozsvárról

Újdonság
Heti üdülés Hajdúszoboszlón
175 eurótól, 7 éjszaka félpanzióval és utazás

Fekete-tenger partján Romániában és Bulgáriában
20%-os kedvezmény, ha március 31-ig feliratkoznak

Heti pihenés romániai gyógyfürdő központokban
270 lej 6 éjszaka

10 nap gyógyfürdőn
9 éjszaka teljes ellátással 650 lej

Repülőjegyek bárhova és bármely légitársaság járataira

Magyarországi folyóiratok, képesújságok, rejtvényfüzetek

nagy választéka várja Önöket február 5-től, péntektől a Bukarest sugárút "C minul Center" (a Nyomdával szemben) 46. számú üzletében.

Elfizetéseket is felveszünk.

Érdeklődni a 0735.231715-ös telefonszámon

1900 előtti
Könyvek
kéziratok, térképek
Vétele

KÖZPONTI ANTIKVÁRIUM
1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15.
Telefon: (00 36) 1 483 13 34
e-mail: info@kozpontiantikvarium.hu

Házhoz megyünk!

Apróhirdetések felvétele: NAPONTA 9-15 óráig, CSÜTÖRTÖKÖN 11.30 óráig!

JÓKÍVÁNSÁG

Aranylakodalmuk alkalmából nagyon nagy szeretettel köszöntjük **KRIZSANOVSKAI ZSUZSANNÁT és MIHÁLYT** Adjon a Jóisten még számos, örömben gazdag, boldog házassági évfordulót szeretteik körében.

APRÓHIRDETÉS

• **KERESÜNK** a Híd-utcai Szakszervezeti Házat ábrázoló régi felvételeket az államosítást megelőző idők szobrából, illetve bármilyen rajzot, információt az épület háború előtti állapotáról. Jelentkezni 10-13 óra között lehet az óvárosi református parókián, telefonszám 0262. 211048

• Komoly család gondozást és életjáradékot ajánl öröklés ellenében. 0362. 412402; 0748718885

FESTMÉNYEKET VÁSÁROLOK. A hirdetés érvényes egész évben. Tel: 275793, 0740.685721.

• Külföldi GYJT VÁSÁROLOK: régi, antik tárgyakat, festményeket, ezüst tárgyakat, falórakat, zsebrakat, bronzszobrokat, 1945 előtti könyveket és képeslapokat. Tel.: 0741-986855

GYÁSZHÍR

Fájdalommal értesítjük a rokonokat és ismerőseket, hogy **SÉRE ILONA** az egykori Bányavidéki Fáklya munkatársa 2009. december 15-én Nyíregyházán elhunyt. Hamvait január 30-án, szombaton 13 órakor helyezük örök nyugalomra szeretett férje mellé a nagybányai református temetőben. A gyászoló család

Fájdalommal tudatjuk, hogy 2010. január 24-én

BÖJTHE GÉZA

életének 78-ik évében csendesen megpihent. Közel 50 évi boldog házasság után, két leánygyermeké apja és 3 unokája nagyapjaként hunyt el. Betegségét méltósággal viselte el, és úgy is távozott. Hamvait Marosvásárhelyen fogjuk örök nyugalomra helyezni. Akik ismerték, tisztelték, szerették, gondoljanak egy percre rá. A gyászoló család

Fájdalommal tudatjuk, hogy a drága édesanyja, anyós, nagymama, dédnagymama, a katalini

BENCZE MARGIT

életének 83-ik évében átadta lelkét Teremtő jének. Nyugalma legyen csendes. Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és részvétüket nyilvánították. A gyászoló család

MEGEMLEKEZÉS

Egy éve volt január 26-án, amikor a drága édesanyja, anyós és nagymama **LESS ERZSÉBET (Bogyó)** örökre itt hagyta szeretteit. Szívünkben rizzük szépségét, jószágát, egy imával, virággal, könnyekkel és gyertyával emlékezünk rá. Nyugodjon békében. A Schmidt család: lánya Ágica, veje Adám és szeretett egyetlen unokája Babuci

Szomorúan emlékezünk, január 29-én 5 éve elhunyt drága férjemre **KOZMA BÉLARA** Drága emlékétek örökké rzi az egész család. Felesége Zita és lánya Rita

Szeretettel emlékezünk a drága jó édesanyára, feleségre, testvérre, sógornóra **BENCZE SÁNDORNÉ szül. Palkó Erzsébetre,** akinek január 30-án lesz 15 éve, hogy jószagos szíve örökre megszűnt dobogni. Nyugalma legyen csendes, és emléke felejthetetlen. Emlékét örökké rzi a szeret család.

Január 31-én lesz 18 éve annak a szomorú napnak, amikor eltávozott szerettei köréből a legdrágább édesanyja, anyós, nagymama, dédnagymama **ERD KÖZIRMA** Szívünkben megmarad szép emléked, Legyen áldott és békés örök pihenésed. Emlékét örökké rzi bánatos családjá.

Szomorú szívvel emlékezünk **CUPSA ADRIÁNRA (Gráci),** aki 5 éve távozott el örökre szerettei köréből. Emléke legyen áldott. A bánatos család

Február 1-én lesz 2 éve, hogy a szeretett férj, édesapa, após és nagyapja **GYARMATHY GÁBOR vegyész mérnök** örökre itt hagyott bennünket. Emlékét fájó szívvel rizzük. Felesége Judit, lánya Csilla, fia Gábor, menyegyerő Gyöngyi és unokái: Tímea és Csaba

A.F. IOSIP TEMETKEZÉSI VÁLLALAT

Horea utca 6. szám, tel. 0262-213855; 0731-302042; 0745-337534
Nagybányán ingyenes szállítás.

Kiadja a GENIUS Kft. Nagybánya

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

430083 Nagybánya
V. Babeş u. 62. sz.
Tel/fax: 00(40)262-218.204
http://www.hhrf.org/busz
e-mail: ujszo@frauenbach.alphamet.ro

Igazgató: Soltz Anna
Főszerkesztő: Szilveszter Mária
Többmunkatársak: Dávid Lajos, Deák László, Simoni Sándor, Tamási Anikó
Szerkesztő: Lőnherdt Katalin, Jelemi Annamária
Számítógépes fordítás: Deák László, Dávid Lajos, Tamási Anikó
Nyomdai kivételzés: Bauer Artúr, Szabó Angéla

Köszönet a GENIUS Nyomdán

Köszönet a pestbuda-i Geniusháznak, amely a 2009. december 15-én elhunyt édesanyom, anyósom és nagymamám, Less Erzsébet emlékére készített a 2010. január 26-án megjelent számában egy szép emlékfűzetet. A fűzetben a szerkesztőség és a nyomdai munkatársak munkáját köszönöm. A fűzetet a szerkesztőség és a nyomdai munkatársak készítik. A fűzetet a szerkesztőség és a nyomdai munkatársak készítik. A fűzetet a szerkesztőség és a nyomdai munkatársak készítik.

Román Labdarúgó Szövetség

Marad a régi elnök

Tisztújító gyűlést tartottak a Román Labdarúgó Szövetségnél (RLSZ). Az elnökségért két jelölt indult: az eddigi elnök Mircea Sandu és Constantin Iacov. A szavazást Mircea Sandu nyerte 191 szavazattal, ellenfele csupán 67 voksot kapott. Az elnök marad a régi, de az alelnök személye változik, mégpedig Patriu Abrudan helyét az eddigi Játékvezetők Központi Bizottságát vezető Vasile Avram vette át. Avram helyére a volt játékvezető Ioan Igna került.

pattal, és az ottani rossz meteorológiai viszonyok miatt törölték a bukaresti járatot. A vasutas gárda elnöke azt nyilatkozta, hogy nem tragédia, hogy nem választották meg, és biztos benne, hogy ha jelen lett volna, nem veszíti el a vb-tagságát.

A másodosztályt képviselő tagokat, Florian Waltert, a Kolozsvári UFC tulajdonosát és az FC Botoani részéről Cornel Vălculescu-t újválasztották.

(sz)

Drogokról beszélgetnek Maradonát

Drogellenes kampányban való részvételre buzdítja Diego Maradonát az uruguayai elnöki posztra pályázó Jose Mujica.

„Ismeretes, hogy Diego sokáig küzdött függőségével, és ha beszélne erről, az nagy hatással lenne a fiatalokra” - jelentette ki kedden a jelölt.

Az argentin szövetségi kapitányt - még aktív játékosként - azért küldték haza az 1994-es világbajnokságról, mert kábítószerrel találtak a szervezetében. Később, visszavonulása után előfordult, hogy túladagolta magát a kokainnal, de saját bevallása szerint 2007 óta tiszta. (MTI)

Forma-1

Megszületett az új pontrendszer?

Már tavaly javaslat született a pontrendszer módosítására, ám a Forma-1 Sport Munkacsoportja nélkül nem érvényesíthették az új pontozást. A technikai szabályzatért felelős csoport a múlt hét folyamán kidolgozta azt a pontrendszert, amely a legnagyobb valószínűséggel ábrázolja a helyezések értékét.

Az új rendszer értelmében a győztes jutalma 25 pont, a második 18 ponttal gazdagodik, míg a harmadik 15-tel. A további helyezéseket 12 - 10 - 8 - 6 - 4 - 2 - 1 arányú pontszámmal értékelik. A módosításra amiatt volt szükség, mert idén a tervek szerint 26 versenygép görögül ki az aszfalra, és a létszámnövekedés miatt célszerű, ha az eddig nyolc helyett tíz befutó kap pontot. Az első és a második helyezett között hét pont lesz a különbség az eddigi kettővel szemben, és ez mindenképpen motiválni fogja a pilótákat arra, hogy ne elégedjenek meg az esetleges második hellyel.

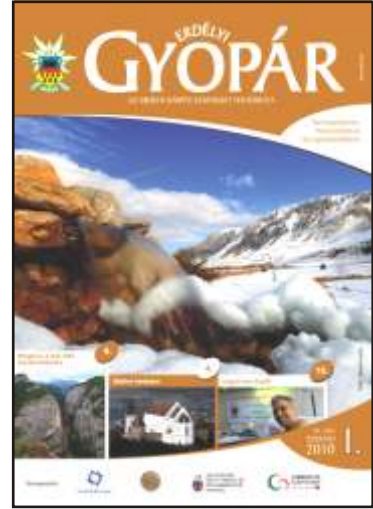
A pontrendszerre rá kell bólintania a Motorsport Világtanácsnak, de a szakértők szerint ez csak formáság. (szabadság)

Válassza a legjobbat!

Február elsején jelenik meg az Erdélyi Gyopár idei első lapszáma

- Tartalmából:
- Bemutatkozik az EKE Gyergyói Osztálya
 - Honismereti fotótúra – első alkalommal
 - Meghívó a XIX. EKE Vándortáborba
 - Csukás – a változás hullámhosszán
 - Zöld Karácsony a Barcaságban
 - Egy utazó polihisztor a XIX. századból: Kovács János
 - 20 éves a Csíki Természetjáró és Természetvédő Egyesület
 - Darwin madarai

A Székelyek téli látványával csábítja olvasóit az Erdélyi Gyopár idei első lapszámának címlapja, melynek nem csak a külleme tetszelges, de a természetkedvelőknek kínált tartalma is dús.

Az Erdélyi Zsolttal történetek visszhangra lelnek a folyóirat hasábjain is, a Hópárdutot kórházi ágyán látogatta meg Dezső László országos EKE-elnök. Veres Ágnes főszerkesztő is emlékeztet vezércikkében, ekképp fogalmazva: „Sokat tanultunk T. Lehel, Zsolt, emléljük, az erdélyi túrázók feléd irányuló nagy-nagy szeretetsomajga segíteni fog mielőbbi felépülésedben! Nekünk példaként szolgálj, teljesítményeid erőt adnak az egész esztendőre, életkedvet, életigenlést és bizakodásra okot, hogy minden döntésünkkel a legjobb ösvényt válasszuk.”

Nem véletlenül kapott egyazon lapszámban helyet az EKE Gyergyói Osztályának a bemutatása és a meghívó a XIX. EKE Vándortáborba, a tábor szervezői ugyanis immár harmadik alkalommal a gyergyói ékeket.

Szénávers, Fületelke és Egrest került a lencsék keresztútjába, itt szervezte az egyesület az első honismereti fotótúráját, melynek hosszú életet szánt, legközelebb a torokói farsangtemetést fotózzák le a profi és az amatőr fényképezők.

Utazás térből és időből – ez sem hiányozhat az Erdélyi Gyopár oldalairól. Útinaplójában Kolozsvártól Lisszabonig kalauzolja az érdeklődő Kelemen Éva, az alsóidecsi várakról szól Kocsis András, dr. Kovács Lehel-István a változás hullámhosszán mutatja be a Csukást, Czák Zoltán-László pedig Amerikát ismerteti... másképp. Tadzsik tengersizemek, zöld karácsony a Barcaságban, téli túra a Bucsecsben, Dél-Erdély értékei – mind-mind gazdagítják a túrázókat és a lap olvasóit, s tőlük is megemlékeznek a szerkesztők, hogy 20 éve született a Csíki Természetjáró és Természetvédő Egyesület.

Megismerkedhetünk egy XIX. századi utazó polihisztor munkásságával, az ekés eldők gondolatait olvashatjuk a turistaságról vagy akár az inka birodalomba is betekinthetünk a hobbi-oldalt böngészve.

A számos hasznos olvasnivaló mellett egy fontos kérdéssel is szembesülhet a kedves olvasó: Ki mondta, hogy nem tudom megváltoztatni a világot? A válasz az Erdélyi Gyopárban, a természetben és önmagunkban keresendő.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület természetjárásról, honismeretről és környezetvédelemről szóló kiadványát pedig keresse az EKE helyi szervezeténél.

Több százezer eurót sikkasztott a Nemzetközi Kézilabda Szövetség elnöke?

a Nemzetközi Olimpiai Bizottság etikailag nem talált kifogásolnivalót.

A Spiegel birtokába került iratok szerint azonban a megállapodást kezmetikázták, és a Musztafa díjazásáról szóló részt csak azután vették ki belőle, hogy a sportvezető megkapta a pénzt. (hírTV)

Több százezer eurót sikkasztott a Nemzetközi Kézilabda Szövetség elnöke a Der Spiegel német magazin szerint. A lap birtokába jutott dokumentumok szerint Hasszan Musztafa 602 ezer eurót kapott egy televíziós közvetítési jogokkal foglalkozó cégtől a 2007 és 2009 között végzett lobbizásáért.

A társaság az érintett időszakban a nemzetközi szövetség kiemelt partnere volt. Az egyiptomi sportvezető arra hivatkozik, hogy a saját díjazásáról szóló pontot kivették a Sport Five-val kötött szerződésből, amelyben

Az oldalt összeállította: Deák László

